Postimees
Pärnu wäljaanne.

Ilmub igal äripäewal.

Toimetuse ja talituse aadress: „Postimees" Pärnu wäljaanne, Pärnus.

Toimetuse lõunatunnid: Ringi tän. № 2. kella 11—1 ja 4—6. Kinnetaat nr. 19.

16. aastakäik.

Kogu aastane maksab:
Pärnu wäljaanne 3 marka.

Teellimiste ja kuulutuste hinnad nagu lehe ees ehtsas Tartu ajas ütsetatud.

№ 118 — Teisipäewal, 30 mail 1922. — № 118.

Maksuta kinoetendused näitusel.

12. mail s. a. Eesti tööstus-kaubandusliku näituse toimekonna koosolekul lepiti o/ü. „Estofilmiga" näituseplatsil ainwa kino asjus järgmisel kokku o/ü. „Estofilm" on näituse büroo ruumideks kino juures olewa wabaruumi; annab terwel näituse ajal igapäew kella 11—1 p. l. näituse publikumile maksuta kinoetendusi, tarwilades sellels peasjalt nii pilte Eesti tööstusest, kaubandusest, ründmustest, maastikest jne., näitusel esinenud töökaritsel, äridel jne. on õigus neil etendustel üleswõtteid neist ettewõtetest, saadustest, jne. maksuta demonstreerida lasta; nõusama wõiwad nad ka näituse ja o/ü „Estofilm'i" poolt heakskiidetud reklaami-diapositiive nimetatud üleswõtete juures demonstreeriba. o/ü „Estofilm'il on õigus kinolindil ja näitusehoone ü jel oma reklaami demonstreeriba.

Peale selle on o/ü „Estofilm" walmis näituse esinejate ettewõtetele ja äridele filmüleswõteid walmistama. Eskalgse kalkulatsiooni järele läheks 1 meeter filmi umbes 120—140 mrk. maksma.

Näituse toimkond otsustas näituse 6, 7 ja 8 päewadel õpilastele maksuta näituse waatamist wõimaldada. Sõdurid ja õpilased peawad aga rühmadena ehk gruppedena ühte juhatuse all ilmuma ning näituse bürooli sellekohaselt end registeerima.

Wäljamaa ajakirjanduse saadetakse meie taatkondade kaudu sellekohased kutsed ning kohaline ajakirjanikkude ühing on kubanud wäljamaa ametiwendadele wõimaltkult korteri informatsiooni jne. saamisel abiks olla.

Wõimastel päewadel on eriti kodumaalt palju ülesandmisi tulnud, et toimekond kõigile soowijatele nende nõuete järele ruumi tahab anda, kuna aga olemasolewad ruumid tarwilisel määral ruumi ei mahuta, siis on toimekond uute ruumide ehitamisele asunud.

Kohalikud teated.

Kontsert 2. juunil „Endlas".

Esimest korda astub siin üleesse Eesti üliõpilaste meeskoor Tarlust tuntud muusikamehe hra Simuni juhatusel.

Wähestel meist on sent õnn olnud Tartus seda koori kuulda, nüüd oleks laiematel ringkondadel wõimalus 2. juunil „Endlas" wõimsat laulu kuulda.

Peale selle esinewad solistid G. Joffe ja J. Orik. Lõpuks kinnine ball.

Piletite eelmüük H. Laane trükikojas.

Mõni sõna Pärnu kalameeste elust.

Mõõda-lõinud aasta on kalameestel kehwa olnud. Alalised tormid, mis mõõdalõinud suwest saadi? praeagu wahetpidamata puhusid, on kalapüüdi suuresti takistanud ja endistele pikkadele ja rasketele sõjaaastatele, mis niigi juba kalameheid äärmiselt rasketele seisukorda panu — weelgi wiletsusi ligi lisas. Kuid loodame, et ajad paranewad, sest kalamees on alati lootuse peal wõisas.

Kui küsitakse põhjusid, et miks enne nii kalarikas Pärnu laht, nüüd kehwaks on kalade pooleft jäänud, siis peab üttema, et kaasamõjunud on endiste aegade kala-häwitused, mis ka praegu edasi kestawad.

Meil on meeles Waldhofi solgiwesi, mis Pärnu jõed ja mere üle ujutas ja kalad ning nende tuded ära häwitas. See häwituse mõju annab end praegugi weel kalameestele tunda, ehkki osalt on paranend.

Kalameeste selts „Jahta" kui kalakaitse selts on alati kalade kaitseks wäljaastunud, kuigi kahjuks mitte igakord häid tagajärgi ei saawutatud. Kusagilt ei tulba seltsile wastu. Rasketel tsaariaegadel käidi üheksa aastat Waldhofi solgiwee pärast kohut kuid resultaat, ainult nuk. Meil on Pärnu jõgi ja meri üks suurematest kalakudenemise kohtadest Eestis ja siin peaks kala sigimise peale rohkem tähelepanu pööratama. Kalameeste selts „Jahta" on kõik abinõud tarwitusele wõtnud, et kala sigimust tõsta. Nii tõi selts Tartu kalakaswatuse seltsi läest 125 000 siia poega ja laskis 24. Jürikuu päewa hommikul Pärnu jõkke. Kuid meil on inimesi, kes ainult kala häwitamisest tahawad ennast rikastada. Nii mõõtab meil iga Pärnu elanik kuidas iga kewade paadi täied wõitsid kalapoegi juure sõita juures kausi ja kapaga mõõtakse, mis tõesteste nootadega Pärnu jõest püütud. Sedawõrd häwitakse kala sugu ilma armuta.

Kui sedawõrd häwitamise tõdd edasi tehtakse, saab ofa's meile kurb tulewik. Eht peame wiimati pitidelt nõutama oma järeltulewatele põlwedele kalu, mis korra meie meresid ja jõgesid täitsid.

Kõik sedawõrd kaswatame omale kodu ja loome paremat tulewikku. Kalameeste selts „Jahta" on linnawalitsuse käest mere ja jõe ära rentinud ja järgmise lepingu teinud: „Jahta" selts kohustab ennast selle järgi walwama, et Pärnu jões ja muuli taguses meres nootadega ega mõrdadega kalu ei püüta, sest jõgi ja muuli ümbrus on kalakudenemise kohtadest jätetud. Kuid meil leidub ikka weel inimesi kes miskist kezlust ja hoolatusest ei hooli waid häwitawad kalu täie auruga edasi. Nii weawad noota Pärnu jões iga õõsi kaks seltsi noodamehi ja häwitawad kalapoegi ja nende kudesid.

„Jahta" selts on selleks jõuumusid astunud, et nende häwitamisele piir pannakse. „Jahta" selts wõtab kõik leadusliku abinõud tarwitusele, et kala-häwitajatele üksnõrd jõõdawalt piir pandakse, seda nõuab meilt tulewik.

Kalamees.

Uuemad teated

Kõnetraadi teel.

16. juulil on Läti praapitsiõpi õnnistamine.

Riigikogus kawatsetakse sellel nädalal weel kolm koosolekut ära pidada.

Peale selle algab pühade waheaeg. Uuesti kokkutulekse 13. juunil.

Bulgaaria on Eestit de jure tunnistanud.

Määrus piirlääne neutraal maaala lõpta kaotatakse ära Riia laheft kuni Emajõeni.

Riigi ja omawalitsuse teenijate kongress lõppes eile.

Saksamaalt jõudis rahwa üllitsoli tarwis psühholoogilise laboratooriumi fisfeeade kohale.

Lääne Euroopa sotsialistide juhid sõitsid Moskwa, et sääl sotsiaalrewolutsioonäärde kohtumõistmise juures olla.

Poola wälisministrit Wimis mõõdamunadega wisatud.

Wenemaal mitmed waimulikud wangistatud kirikute warandusse äraõõtamise wastu wäljaastumise pärast mis Ameerikas suuri pahameeli on tõstnud.

Wastutaw toimetaja ja wäljaandja
J. Ettermann.

Teisel Pelipühal, 5. juunil 1922 aastal — Pärnu W. T. Selts

Wäljasõit

aurulaewaga Tammiste metsa. — Eineland tima allohalta **Muusika.** — Korra eest on hoolitetud. — **Tants.**

Suure silla juurest äraõõt kell 1/2 2 ja kell 1/24 p. l.
Metsast tagasõit kell 7 ja kell 9 õhtul.

Pääsetähed: Metsa ja tagasi 75 mk'a, üks otsa 50 mk'. Peale metsa ja tagasi 50 mk'a, üks otsa 30 mk'.

Märkus: Piduliste lõhedusks igasugune kauplemine keelatud. — Halwa tima korral lükatakse nõljesõit järgmise päewa peale.

Pärnu „Endla" teaatris

„Estonia" teaatri

külaskäigu etendused.

Esinewad: Erna Willmer, Betty Kuuskmann, Hilda Gleser, Salme Poetson, Hans Lauter, Eduard Kurnim Hugo Laur, Agathon Lüdig ja Sergius Lipp — Näitejuht: Hans Lauter.

Kesknädalal, 31. mail 1922 aastal

„Romaan"

Scheldon'i draama 3. waatuses, proloogi ja epiloogiga.

Neljapäewal, 1. juunil 1922 aastal

„Sabiini naiste rööwimine."

F. ja P. von Schönthan'i naljamäng 4. waatuses.

Algus mõlemil õhtuil punkt kell 1/29.

Pääsetähtede hinnad: 50—150 margani. Eelmüük H. Laane trükikojas ja etenduse õhtul „Endla" kassas.

JUHATUS.

Illusion.

Publikumi tungiwa soowi peale weel läna wiimast pärwa

1. seeria!

India hauasammas.

1. seeria Ehea von Harbou romaani järele. Osalades: **Wilma Bloy**, Olaf Fönss, Konrad Weidt, Erna Morena. Tegewus sünnib Indias, Echnaburi würsti õuekonnas. Pilt on lawastatud tuulja näitejuhi **Joe May** juhatusel, kes piltide „Veritas Vincit" ja „Maailma Käskijanna" lawastuse läbi tuttawaks on saanud. Pildi kõrkuleade sündis ühisus „May Filmi" tulul, millels ehituti terwe India linn, torehat kirikutega, tornidega, troopikaliste aedadega ja muudega, mille kõrdateadmisteks 5 kuu jooksul ametis olid üle 800 krohwija, maalerit, joonistaja ja teised tööliste. Lawastamine läks maksma üigi 25.000.000 Saksa marka. Pildis on tegewad elewandid, tiigrid ja krokodillid kuulsast Hagenbeck loomaaiast.

Suurte kulude tõttu hinnad kõrgendatud. — Rahwatuugi ärahoidmiseks, piletite eelmüük tund aega enne algust.

Selleks eeskiawa's pritpletid maksawata. — Algus äripäew. kell 6 õ., pühapäew. k. 2 p. l.

EELTEADE: Kolmapäewal, 31. mail II. seeria.

2. juunil 1922 a. müüakse

enampakkumise teel

Pärnu Maakonnawalitsuse hoowi peal häid kätaste, mikatiwõrusid, kottisid ja mitmesugust wana kraami.

Algus kell 10 hommikul.

Pärnu Maakonnawalitsus.

Linnawalitsus kuulutab, et linna saunas tellimise peale

terwiswannid

walmistatud saawad.

Soowijatel tuleb pöörda sauna juhataja poole.

Pärnus, 29. mail 1922. Nr. 1769.

Linnawalitsus.

Suwemajad

(end. Wolfeldt'i), wäljaüürida. Küsida T. Kestner'i apteegist

Ilusad

tapeedid

on müüa.

Akademia tän. nr. 2.

2 maja

ühes kõrwaliste hoonetega ja aiaga müüa.

Aia tän. nr. 11, k. 1 küsida.

Pinnitus Aktsia Seltsi

„Eesti Ploid"

wõtab wastu Pärnu linnas ja maakonnas:

tulekinnitusi, weokinnitusi, laewakinnitusi (kasko), elukinnitusi

Peaagentuur Joh. Linde läbi, Uus uul. nr. 2, telefon 121.

Agentuurid:

J. Tannebaum, Akadeemia uul. nr. 1. | K. Neumann, Kuninga u. 19, t.t. 156

Sinnitage oma elu ja warandust kuni weel aeg!

Tarwitame kuni 10 kubikjalda wäikest

= põllukiwe =

prügitamise jaoks.

Pärnu Majanduse Ühisus.

Kasta eest.

Ei mõtle meelde tuletama hakata lõiki jõudmusi, mis walbasid lähema minewiku — aasta jooksul kõikide meeli. Ei. See oleks asjata korrutamine, pealegi kannataks sellest all see mõte, mida tahan konstateeri, sest mõõdunud sündmuste ülestõugemine annaks esinemisele, kahtlemata, rewolutsioonilisi ajasti pärit shabloonilise wormi, millele reageerib nõõd ainult igawust aiguteja loidus.

Meg oleks aluda poliitiwse programmi selgitamisele. Küllalt hädaldamisest! Neist mõtteist juhit, tahan mõbagi lõõada nõhes tagurpidiminekut aatelises tõõs. Ma mõtlen praegu läinud aasta n. n. „Noorte Pühade" peale. Tõepoolest, nets noorte esimestes suuremates lewad-pidustustes kajastus noorsuwaim. Olgugi, et ettewõte uus, ka tõõtati ilma kogemustete, mis arusaadawalt, ei jäta mõõ awaldamata ettewõtte kordamise peale, siis'i juutsid „Noorte Pühad" n. n. „läbilõõa," nets peegeldus meie noorsoo waimuliste püüdete reaalne talapind. Ei saa eitada kuidagi tarnast mõõdelist, kuid aatelist liikumist. Juba õõ pidustuste aja walik: koolitõõ lõpul, ajal, mil õõtab loodus, wõimaldab laualist pinda puhtale elurõõmule, inimeie enesewaldusele. Täiesti tõõsale jõõb jarnastel lewadõõduse pidustustel kõõmiste pidusaclide haiglane õõ'ond.

Loodusõõ pidustemine sundõõ tõõrel määral uõõtutulla toimete loomulikule enesewaldusele. Selles leiõõ nende (pidustuste) tähtsus. Päikese walgusel tuleb juõõtile kõigefelgemini kõikide ebaloomulikkude, kunstlikkude kommete — traditsioonide kahwatand palg. Sõõl näeme, et meil on mõõe inimesi, kes suudawad wajastada nii waimlist, kui füüsilist terwitüüpi.

Kui räägitakse: maha keskajast pärit traditsioonid jne. ehk üldse, näha ebaloomulikus, siis hõikakõõ ma weel kõwemini: „loome endale uued traditsioonid, mis oleks meile loomulikud"

Kahtlemata, on ka „N. P." täita suur ülesanne positiiwne, nende loolungite walisteerimises. Sõõnud aasta pidustused suutsid seda ka teha. Pidustaste korraldajad olid kõiges iselles teadlikud, kuid soowisõõ nõõa igaaastastes noorte demonstratsioones nõõtawat edu. Kuid edu asemel näeme tõõnawu tagurpidi minekut (iseõõranis) Pärnus, kus paari wõimase kuu sõõdmusel wõõ sõõ noortelt igasugune tegutsemiswõime. Juõõ see tagurpidiminek on minõõ sõõdmusõõ noorte põõa aastapäewal.

Meie seltskonnal, rääkimata kõõõ noorsoõõ, puudubwad kultuuri inimestele omased traditsioonid. Kuid meie iseseiswus on kõõõ